

سازمان حفاظت محیط زیست

صور تجلسه

تاریخ: ۹۷/۰۷/۰۴
کارگروه ملی کاهش آلودگی هوای کلانشهرها
صفحه ۱ از ۳موضوع جلسه: سی و یکمین جلسه کارگروه ملی کاهش آلودگی هوای کلانشهرها مکان: سازمان حفاظت محیط زیست
حاضرین - اعضای کارگروه:

نام و نام خانوادگی	مسعود تجریشی	محسن پور سیدآقای	زهرا صدراعظم نوری	وحید حسینی	مسعود زندگی	سیدمحمد رضا موسوی خواه
سمت	معاونت محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست	معاون حمل و نقل و ترافیک شهرداری تهران	عضو شورای اسلامی شهر تهران	دبیر کارگروه ملی کاهش آلودگی هوا	مدیرکل مرکز هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت محیط زیست	شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی
نام و نام خانوادگی	عزت اله فولادی	شینا انصاری	امیرحسین قناتی	پریچهر قزلباش	سبحان حسن زاده	سرهنگ رحیم ساعد
سمت	شورای عالی وزارت آموزش و پرورش	مدیر کل دفتر پایش سازمان حفاظت محیط زیست	مدیرکل صنایع خودرو/ وزارت صنعت، معدن و تجارت	مدیرکل نظارت بر اجرای استاندارد انرژی و محیط زیست	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	جانشین پلیس ترافیک شهری راهور ناجا
نام و نام خانوادگی	مهدی نیک دار	اکبر رحمانی	سیدنواب حسینی منش	مجتبی دلبری	مریم قنبریان	مرتضی خشای پور
سمت	ستاد مدیریت حملو نقل و سوخت	سازمان برنامه و بودجه	ستاد معاینه فنی تهران	مشرکت ملی پخش فرآورده های نفتی	وزارت بهداشت و درمان	مشاور سازمان حفاظت محیط زیست
نام و نام خانوادگی	فاطمه کاهی	ساناز جعفرزاده	سارا لطیفی	مهسا صفی	بهزاد اشجعی	
سمت	رئیس روابط عمومی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی	مشاور مدیرعامل شرکت برق بروقتی/ نماینده وزارت نیرو	کارشناس/ دبیرخانه	کارشناس/ دبیرخانه	کارشناس/ دبیرخانه	

*اعضای غایب: نمایندگان وزارت کشور

خلاصه جلسه: سی و یکمین جلسه کارگروه ملی کاهش آلودگی هوای کلانشهرهای کشور در تاریخ ۹۷/۰۷/۰۴ در سازمان حفاظت محیط زیست برگزار شد.

کیفیت سوخت و طرح کهاب: در ابتدای امر خانم دکتر انصاری گزارشی از نتایج پایش سوخت بنزین و نفت گاز توزیعی در تهران و کرج در سال ۱۳۹۷ توسط سازمان حفاظت محیط زیست ارائه نمودند. پیرو ماده ۱۸ قانون هوای پاک تکالیفی جهت توزیع سوخت استاندارد برای وزارت نفت و پایش و ارائه گزارش عملکرد شش ماهه توسط سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان ملی استاندارد در نظر گرفته شده است. براساس توضیحات ایشان در تهران محتوی گوگرد نفت-گاز توزیعی در بهار ۹۷ در برخی جایگاهها نظیر اسلامشهر و آزادگان بالاتر از حد استاندارد (۵۰ میلی گرم بر کیلوگرم) بوده است. موارد عدم انطباق (جایگاه تهرانسر، آزادگان) میزان گوگرد در تابستان بویژه در تیرماه نیز وجود داشته است که در مجموع از شهریورماه روند بهبود کیفیت سوخت نفت-گاز در تهران مشاهده شده است. در بهار از ۲۷ نمونه آخذ شده ۷ مورد عدم انطباق محتوی گوگرد و در تابستان از ۱۸ نمونه ۱۶ مورد عدم انطباق مشاهده شده است. این روند در خصوص کرج نیز مشاهده شده است و در مواردی جایگاهها (ماهدشت، جایگاه علی) نفت-گاز بالای ۲۲۰۰ میلی گرم بر کیلوگرم ارائه نموده اند. بصورتی که در بهار ۲۹٪ و در تابستان ۷۵٪ نمونه ها خارج از حد مجاز بوده اند. در خصوص بنزین توزیعی نیز پایش بنزین و آروماتیک انجام گرفته است. در تهران موارد نمونه گیری شده در بهار همگی در حد مجاز بوده اند. در تابستان نیز تنها ۳ مورد عدم انطباق مشاهده شده است. در مجموع وضعیت بنزین توزیعی در کرج نیز قابل قبول بوده است. برخی موارد (دو مورد) با فاصله اندک بالاتر از حد مجاز بوده اند. البته لازم بذکر است در خصوص بنزین این موارد در سال ۹۰ تا ۶ برابر حد مجاز بوده اند. در بین کلانشهرها اهواز میزان آروماتیکها و بنزین در اکثر جایگاهها بالاتر از حد مجاز بوده است. از طرفی پیرو تفاهم نامه پایش مشترک سازمان حفاظت محیط زیست و شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی از خرداد ۹۷ مقرر شد نفت گاز یورو ۴ توزیعی در ۲۵٪ جایگاههای منتخب محورهای مواصلاتی با همکاری نمایندگان استانی شرکت پخش و ادارات کل محیط زیست مورد نمونه برداری قرار گیرد. مقرر شده بود در اولویت نخست ۹۴ جایگاه محورهای مواصلاتی مورد پایش قرار گیرند. بنابر اظهارات دکتر انصاری، بنابه دلایلی از قبیل عدم همکاری نمایندگان استانی شرکت پخش و عدم توزیع سوخت یورو ۴ در جایگاه های اعلامی، برنامه پایش مشترک به تعویق افتاده است. در ادامه پیرو جایگاههای اعلامی توسط شرکت پخش نمایندگان ادارات کل جهت پایش مراجعه و گزارش نمودند در برخی استانها نظیر استان هرمزگان، همدان، آذربایجان غربی در جایگاه مربوطه نفت-گاز یورو ۴ توزیع نمی شود. در استان مازندران نیز در جایگاهی غیر از جایگاه اعلامی سوخت یورو ۴ توزیع شده است. ضمناً بنابر دستور ریاست سازمان نتایج پایش سوخت در پرتال سازمان از ماه جاری اطلاع رسانی عمومی خواهد شد. در ادامه دکتر تجریشی اظهار نمودند با توجه به ورود ناوگان دیزلی دارای سطح استاندارد آلاینده یورو ۴ و بالاتر به کشور از سال های اخیر، لزوم مدیریت توزیع سوخت یورو ۴ در کشور جهت جلوگیری از عدم آمدن خسارت به تجهیزات پس پالایشی این ناوگان ضروری است. حفظ سلامت مردم جز وظایف سازمان است و با وجود مشکلات مختلف می بایست تمهیداتی در نظر گرفته شود تا

صور تجلسه

تاریخ: ۹۷/۰۷/۰۴
کارگروه ملی کاهش آلودگی هوای کلانشهرها
صفحه ۲ از ۳

سرمایه گذاری انجام شده در صنعت خودرو دچار آسیب نشده و بیت المال تلف نشود. وزارت نفت و شخص وزیر قبلاً اعلام نموده اند علی رغم هزینه های مضاعف، این وزارتخانه مایل به انجام توزیع سوخت یورو ۴ می باشد. دکتر حسینی نیز اظهار نمودند گلوگاه کنترل آلاینده های ناوگان دیزل، توزیع بهینه و پایدار سوخت یورو ۴ می باشد. با توجه به محدودیت سقف تولید سوخت یورو ۴ جایگاه های منتخب محورهای مواصلاتی با همکاری سازمان راهداری و شرکت ملی پخش به تعداد ۱۶۶ جایگاه تعیین شده و انتظار می رود توزیع سوخت در این جایگاه های بصورت منظم انجام گرفته و اطلاع رسانی مناسب برای رانندگان در این خصوص صورت پذیرد. خودروسازان و اتوبوسرانی کلانشهرها بشدت خواهان دریافت سوخت یورو ۴ می باشند لذا این مهم می بایست از سوی شرکت ملی پخش مورد مدیریت موثر قرار گیرد. فارغ از موضوع توزیع، طرح کهاب که از دولت های قبل دارای مصوبات متعدد است کماکان در جایگاه های هیچ شهری اجرایی نشده است و تنها در یکی از جایگاه های تهران اجرایی شده است. این طرح شامل اجرا در جایگاه، انبار نفت و تانکر حمل سوخت می باشد.

در پاسخ آقای موسوی خواه اظهار داشتند در تیرماه و خرداد ماه پالایشگاه اراک و اصفهان تحت تعمیرات اساسی قرار گرفتند لذا توزیع بهینه دچار مشکلاتی شد. از طرفی بعثت اعتراضات صنفی کامیونداران، بعضاً با مشکلاتی در توزیع سوخت یورو ۴ مواجه شده بودیم که هم اکنون این موضوع برطرف شده و نحوه توزیع در حال بهبود می باشد. البته با وجود زحمات قشر جایگاه دار، تخلفات موردی نیز در مواردی منجر به کاهش کیفیت سوخت توزیعی می شود. به همین علت درخواست شرکت ملی پخش از سازمان حفاظت محیط زیست، نمونه برداری مشترک و با حضور نماینده این شرکت می باشد. اگر مواردی از عدم همکاری مشاهده شد، به محض اطلاع رسانی توسط سازمان حفاظت محیط زیست موضوع رسیدگی خواهد شد. اپلیکیشن پمپ بنزین یاب نیز در حال بروزرسانی می باشد. در خصوص اجرای طرح کهاب نیز لازم بذکر است این طرح در برخی انبارهای نفت اجرایی شده است. در برخی استان های نظیر اصفهان و تبریز اجرای آن نتیجه مناسبی نداشته است. مراحل بعدی طرح در حال واگذاری به پیمانکار در قالب قرارداد BOT است که در برابر استحصال بنزین به پیمانکار پرداخت صورت می گیرد. در حال حاضر انعقاد قرارداد برای ۵۰ جایگاه بصورت BOT در حال انجام است. پس از آن بهره برداری بمدت ۱۵ سال در اختیار پیمانکار قرار خواهد گرفت. همچنین پس از ارتقا پالایشگاه اصفهان در دو سال آینده در تمامی جایگاه های اصلی سطح کشور سوخت یورو ۴ توزیع خواهد شد. آقای دلبری مدیر تأمین و توزیع شرکت ملی پخش نیز در ادامه آماری از میزان سوخت توزیعی ارائه نمودند. از ابتدای سال ۷۱۰،۷۱۰،۰۰۰ لیتر بنزین یورو ۴ توزیع شده که ۲۷٪ نسبت به سال گذشته رشد داشته است. مقدار ۹،۳۸۷،۰۰۰ لیتر نفت-گاز یورو ۴ از ابتدای سال توزیع شده است که ۶٪ نسبت به سال گذشته رشد داشته است. در حال حاضر نیز تعهدات مورد نظر سازمان محیط زیست در جایگاه های منتخب محورهای مواصلاتی برآورده شده است.

آقای قناتی مدیرکل نیرو محرکه وزارت صمت پیشنهاد دادند در مواقعی که مشکلات پیش بینی نشده رخ می دهد می توان از راهکارهایی نظیر ذخیره سازی سوخت استفاده کرد. همچنین پیشنهاد می شود در مواقعی که پالایشگاهی از مدار سرویس دهی خارج می شود، با اطلاع رسانی وزارت نفت دولت هزینه تعویض فیلتر ذرات را متقبل شود. دکتر پورسیدآقایی اظهار نمودند رویکرد شرکت ملی پخش جهت توزیع بهینه سوخت یورو ۴ رویکرد مثنی است که ممکن است بصورت ۱۰۰ درصدی انجام نشود. در حال حاضر در معاینه فنی برتر ۷۵ درصد خودروهای تولید داخل رد می شوند. لذا کیفیت خودروهای داخلی نیز میبایست ارتقا یابد. تقاضا می شود در خصوص توزیع سوخت یورو ۵ اتوبوسرانی تهران با توجه به میزان آلاینده های بالای خودرویی این شهر در اولویت قرار گیرد. بابت طرح کهاب در تهران در سال اخیر ۴۸ جایگاه در حال است که الزام آن اجرای طرح کهاب توسط دو برند معتبر بین المللی است. البته مانع اصلی تسریع امر تحریم ها و تأمین منابع ارزی است.

خانم صدراعظم نوری عضو شورای اسلامی شهر تهران نیز اظهار داشتند بهبود وضعیت سوخت در سنوات اخیر کاملاً مشهود است اما در برخی جایگاه ها تا حد استاندارد فاصله دارد. در مواردی نمونه گیری های متعدد نشان دهنده عدم انطباق مکرر در جایگاه است که می بایست مورد توجه جدی قرار گیرد. آقای موسوی خواه در پاسخ اظهار داشتند در حال حاضر حدود ۵۰۰ جایگاه در شبکه توزیع کشور مورد مانیتور شرکت ملی پخش قرار گرفته اند و بزودی این تعداد افزایش می یابد. تعداد ۱۱۰۰ جایگاه عرضه بنزین درون شهری موجود است. در خصوص طرح کهاب از ۴۰۰ جایگاه ضمانتنامه شش ماهه اخذ شده است که ۳۰ مورد آن مربوط به تهران است تا در جایگاه مربوطه طرح کهاب اجرایی شود.

مدیریت تقاضای سفر: آقای خشایی پور از معاونت محیط زیست انسانی سازمان در این خصوص به ارائه مطلب پرداختند. پیرو مصوبه هیأت وزیران تدوین بسته مدیریت تقاضای سفر بر عهده سازمان حفاظت محیط زیست گذارده شده است. در دنیا مدیریت تقاضای سفر از سال ۱۹۷۰ میلادی پس وقوع بحران انرژی اجرایی شد. در تیرماه سال جاری نیز بمدت حدود یک ماه شروع ساعات کاری از ۸ صبح به ۶ صبح منتقل شد که در تهران پیرو بررسی های انجام گرفته پیک ترافیک صبحگاهی در این زمان کاهش یافت و متوسط سرعت در معابر اصلی نیز متعاقباً افزایش یافت. لذا تجربه نسبتاً موفق در کاهش ترافیک و آلودگی هوا نشان دهنده اثرگذاری طرح های اینچنینی در زمان آلودگی هوا می باشد. در این خصوص با توجه به اینکه عمده تازهای آلوده هوا در تهران که شاخص AQI بالای ۱۰۰ واحد است در ماه های آبان، آذر و دی اتفاق می افتد، شناسایی ساعات کاری ادارات دولتی و یا کاهش ساعت کاری، اعطای مرخصی آموزشی به بخش آموزش و پرورش و مدیریت توزیع کالا توسط ناوگان باری بویژه توزیع مواد غذایی جزو راهکارهای ارائه و بررسی شده در جلسات کمیته تخصصی مدیریت تقاضای سفر در سازمان بوده است. لازم بذکر است طبق بررسی ها ایران جز کشورهایی است که ساعات کاری هفتگی آن با ۴۴ ساعت بالاتر از بسیاری از کشورهای پیشرفته است که بنابر اذعان مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی با احتساب کارکرد ارگان هایی نظیر دانشگاه ها، بانک ها و نیروی انتظامی ساعات کار مفید روزانه حدود ۲ ساعت است. در ادامه دکتر پورسیدآقایی پیشنهاد دادند در حوزه شناسایی ساعات کاری و اثرات مثبت آن در کاهش ترافیک صبحگاهی، جهت ممانعت از بلاتکلیفی ارباب رجوع؛ شناسایی مدیران ارشد و برای پرسنلی که مراجعه کننده ندارند و یا قابلیت تخصیص نیروی جایگزین دارند انجام شود. پیشنهاد می شود ساعت شروع ادارات تهران در ایام آلودگی هوا (نیمه دوم سال) ۷ صبح تعیین شود و با هماهنگی مدیران ارشد تا ساعت ۹ شناسایی ساعات در نظر گرفته شود. خانم دکتر صدراعظم نوری نیز اظهار داشتند آلودگی هوا در کلانشهرها بویژه شهر تهران مشکلات عدیده ای برای شهروندان بوجود می آورد و باید با مستندات مناسب موضوع نزد هیأت دولت مطرح شود. تعطیلات موردی و غیر مترقبه مدارس نه تنها فایده ای برای کاهش آلودگی هوا ندارد بلکه

صور تجلسه

تاریخ: ۹۷/۰۷/۰۴
کارگروه ملی کاهش آلودگی هوای کلانشهرها
صفحه ۳ از ۳

مشکلات دیگری نیز برای والدین بوجود می آورد. نماینده وزارت آموزش و پرورش نیز اعلام نمود مدیریت تقاضای سفر می بایست بصورت یک بسته همه جانبه دیده شود و این وزارتخانه تابع قوانین موجود می باشد لذا می بایست راهکارهای بلند مدت در این خصوص اتخاذ شود.

شرح اقدامات و مصوبات

ردیف	بخش	شرح اقدام	مسئول اقدام	موعد
۱	کیفیت سوخت	با توجه به اعلام شرکت ملی پالایش و پخش فراورده های نفتی درخصوص توزیع کامل و پایسته سوخت دیزل یورو ۴ با محتوی گوگرد کمتر از ۵۰ قسمت در میلیون در همه جایگاه های ۸ کلانشهر درگیر آلودگی هوا و همه جایگاه های اولویت اول و اولویت دوم فهرست مورد توافق، تفاهم نامه همکاری فی مابین سازمان حفاظت محیط زیست و شرکت ملی پخش وارد مرحله پایش شده و گزارش پایش به دبیرخانه کارگروه ملی آلودگی هوا و از طریق وبسایت آن در اختیار رسانه ها و عموم مردم قرار می گیرد. نمایندگان استانی شرکت ملی پالایش و پخش فراورده های نفتی موظفند همکاری کامل با نمایندگان معرفی شده از سوی سازمان حفاظت محیط زیست به عمل آورده و فهرست تخلفات در خصوص عدم همکاری از سوی سازمان به شرکت مداوما به شرکت ارسال می گردد.	شرکت ملی پخش فراورده های نفتی و سازمان حفاظت محیط زیست	مستمر
۲		از آنجایی که طرح کهاب علیرغم مصوبات مکرر هنوز اجرایی نشده است، جلسه ای تخصصی فی مابین سازمان حفاظت محیط زیست و شرکت ملی پالایش و پخش فراورده های نفتی برای برنامه زمان بندی و نحوه اجرای طرح برگزار می گردد.	دبیرخانه کارگروه ملی آلودگی هوا	در اسرع وقت
۳		صدور مجوز احداث و بهره برداری جایگاه سوخت در شهرها منحصرا منوط به تجهیز و عملیاتی شدن تجهیزات طرح کهاب است که پس از اجراء، شرکت ملی پالایش و پخش فراورده های نفتی، سازمان ملی استاندارد و سازمان حفاظت محیط زیست موظفند نظارت مستمر بر استفاده از تجهیزات مذکور در جایگاه ها را بعمل آورده و درصورت تخلف نسبت به طرح موضوع در کارگروه ملی آلودگی هوا اقدام و تصمیمات متقاضی را اخذ نمایند. پس از اجرای کامل طرح کهاب در جایگاه ها شرکت ملی پالایش و پخش فراورده های نفتی نسبت به بازنگری در میزان حق تبخیر جایگاه ها اقدام خواهد نمود.	وزارت نفت (شرکت ملی پالایش و پخش فراورده های نفتی)	در اسرع وقت
۴		مدیریت تقاضای سفر	طرح شناورسازی ساعات ادارات دولتی و سازمان های عمومی در نیمه دوم سال به مدت ۲ ساعت از ساعت ۷ الی ۹ صبح برای کلیه کلانشهرهایی که با معضل ترافیک صبحگاهی و تبعات آلودگی هوای ناشی از آن مواجهند (پس از استعلام از دبیرخانه شورای عالی هماهنگی ترافیک کلانشهرهای کشور برای فهرست شهرهای مذکور) مصوب گردید و مقرر شد طرح مذکور به همراه گزارش توجیهی و برآورد کاهش ترافیک و انتشار آلودگی هوا برای تصویب به هیات محترم وزیران ارسال گردد.	دبیرخانه کارگروه ملی آلودگی هوا